

TELEGRAFUL ROMANU.

Tel graful este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbii la expeditorul foiei, pe afară la c. r. poșta cu bani dată prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul pnenumeratiunii pentru Săbii este pe anu 7 fl. v. a. ar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 101.

ANULU XXIII.

Săbii 21 Decembre (2 Ian. 1876) 1875.

tru coală și părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 5 fl. și 1/2 pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princip. și țări străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inserate se plătesc pentru întâia dată cu 7 cr. și rulu, pentru a doua dată cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune la „Telegrafulu Romanu“

Cu începutulu anului 1876, se deschide prin acest'a prenumeratiune nouă la acesta foia.

„Telegrafulu Romanu“, va est' că și pâna acum de două ori pe săptămâna Joi'a și Duminică'a.

Pretulu abonamentulu pre anulu întregu e:

Pentru Săbii 7 fl. pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Monarchia austro-ungurésca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a și străinatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu întârzi cu trimiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rugăm a se scrie curatu, a se pune numai post'a ultima, dară nu câte două poste ultime, și în locu de epistole de prenumeratiune recomandăm o. publ. avizurile postali, (**Posta-Utalvány.** — **Post-Anweisung.**) că împreunate cu spese mai puțin și că mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumeratiune.

Editor'a „Telegrafulu Romanu“ în Săbii.

Nr. 3760. Plen.

Cerculariu

către toate oficiile subalterne din arhidieceza Transilvaniei.

Cu încheierea anului acestuia curinte se încheie și periodulu alu doilea de trei ani, pe care conformu statutulu nostru organicu s'au restauratu la începutulu anului 1873. comitetele și epitropiele parohiale, apoi sinodele, comitetele și epitropiele protopresbiterale; Noi dar' conduși de acea dorință, ca organismulu nostru bisericesc, regulatu mai deapropo în statutulu organicu, se se îndeplinească și se între de nou în lucrare în modulu celu mai corect și mai corespunditoriu literei și spiritulu statutulu organicu, — pentru restaurarea numitelor corporatiuni bisericesci pe unu periodu nou de trei ani, pe bas'a dispusetiunilor din statutulu organicu, amu aflatu de bine a aduce aminte iubitulu Nostru cleru și poporu arhidieceșanu, respective a regulă și ordonă celea ce urmăza:

I. Sinodele parohiale, care dupa stat. org. § 12. în fiesce care anu trebuie se se tîna în lun'a lui Ianuaru, pentru anulu viitoriu 1876 se voru convocă nu numai pentru agendele ordinare (§ 21.) ci anume și pentru ca se aléga pre comitetulu și epitropia parohială și pre membrii mireni ai sinodulu protopresbiteralu.

II. La convocarea sinodelor parohiale trebuie observatu § 9. din stat. org. dupa care parochulu localu seu administratorulu parochialu e detoriu celu puțin cu optu dile înainte de sinodu a publică poporulu în biserică diu'a sinodulu și obiectele de pertractatu, și a faee scire protopresbiterulu seu

administratorulu protopresbiteralu, pentru a poté fi și acel'a de fatia la sinodu.

III. Fiinduca sinodele protopresbiterale, care în totu anulu trebuie se se tîna regulatu la prim'a seu a două duminică din lun'a lui Februaru (§ 45) în anulu viitoriu 1876. voru fi deodată sinodele constituante; și fiindca convocarea acelor'a trebuie se premerga cu 14 zile (§ 42): asiadaru, ca oficiile protopresbiterale se pota avé timpuriu scire despre membrii sinodelor protopresbiterale alesi în sinodele parohiale, e fôrte de doritu, ca sinodele parohiale de astadata se se tîna pretotindenia în careva di dela 1 pana la 18 Ianuaru 1876; ér publicarea acestor sinode parohiale se se faca mai înainte cu optu zile, într'o di de Duminică seu serbatória între 25 Decembre și 11 Ianuaru.

IV. Epitropiele parohiale la capetulu anulu curinte, seu celu multu în dilele prime ale lui Ianuaru 1876. dar la tota întimplarea înca înainte de ce se va tîne comitetulu și sinodulu parochialu, au se-și încheie socotile anuale, și acele se le predé comitetulu parochialu de pana acum (§ 21. § 23. p. 11. § 27. p. 5.)

V. Epitropiele parohiale, dupa ce voru predă comitetulu socotile atinse în punctulu IV., voru remané și mai departe în funcțiune, panacandu nu se va alege în sinodulu parochialu comitetu și epitropia nouă, candu apoi socotile interinali dela 1 Ianuaru intrun'a cu tôte averile miscatôrie și nemiscatôrie, ce le au ayutulu sub manipulare, le voru predă pelanga inventariu comitetulu parochialu nou, și prin acel'a epitropiei noue. (§ 27. p. 1.)

VI. Comitetele parohiale de acumu sunt reflectate: ca la încheerea anulu (§ 21.) dar negresitu anca înainte de ce se va tîne sinodulu parochialu, se se adune la siedintia; acolo se primésca dela epitropia și se examine socotile anuale (§ 23. p. 11); apoi se ordina — pe catu va află de lipsa revisiunea cassei (§ 27. p. 5.) și în fine pelanga substernerea socotiloru epitropesci se faca reportu generalu la sinodulu parochialu — despre averea miscatôria și nemiscatôria a bisericii, precumu și unu proiectu de bugetu pentru anulu nou (§ 21.)

VII. Comitetele parohiale de acumu numai atunci se voru disolvă, candu sinodulu parochialu va fi alesu pre membrii comitetulu nou; ér pana atunci remanu în activitate, dar' numai pentru trebile curinte, ce nu suferu amanare.

VIII. Sinodele parohiale convocate și adunate conformu punctelor de mai sus I. II. și III. dupace voru luă dela comitetulu parochialu reportulu generalu și ratiunile atinse sub punctulu VI. și asupra acelor'a voru decide, — numai decatu voru pertractă celelalte obiecte, pentru cari anume voru fi fostu conchiamate (§ 9) apoi voru staveri bugetulu anulu nou cu considerarea proiectulu facutu de comitetu (§ 7. p. 3. 4. 5.) dupa acea voru alege pre membrii comitetulu nou, și deosebi pre membrii epitropiei parohiale, pre toti acesti'a pe unu periodu nou de trei ani (§. 17. 18. 24. 25. și 26.) în fine: sinodele parohiale voru alege trebuintiosulu numeru de membri la sinodulu protopresbiteralu dupa normele, ce urmăza mai josu.

IX. Comitetele parohiale ce voru fi alese în sinodele parohiale pe noulu periodu de trei ani, se voru constitui numai decatu, alegendusi din sinulu seu câte unu presiedinte, apoi și cate unu notariu (§ 18.) și dupa acest'a constitui se voru pasi în activitate pentru agendele, ce li competu (§ 23.)

X. Epitropiele parohiale nou alese asemenea voru intră numai decatu în func-

țiune; anume voru primí dela comitetele parohiale pelanga inventariu averea bisericii, și voru provedé agendele, ce cadu în sferă lor. (§ 27.)

XI. În acele comune bisericesci, care un'a cu alt'a la olalta sustien un'a seu mai multe scôle, déca ele pana acumu nu voru fi avutu unu comitetu scolaru comunu, — comitetele parohiale voru alege d.n. sinulu seu câte trei membri, cari intruninduse din tôte comunele apertinenti, voru formă comitetulu comunu scolaru pe sieșani. (§ 28.)

XII. Comitetele comune scolare atinse în puct: XI. voru alege o epitropia comună scolară preste totu din patru membri, pe durata de trei ani. (§ 28.)

XIII. Pentru restaurarea sinodelor protopresbiterale pe unu periodu nou de trei ani, se voru alege atâtu membrii din cleru, câtu și cei mireni în proporțiunea staverita în § 38. alu statutulu organicu; și alegerea acest'a, dupa normele precisate mai josu, se va efectui câtu se poté mai curendu, ca apoi sinodele anuale protopresbiterale, ce suntu de a se tîne în prim'a seu a două duminică din Februaru, va se dica la 1 seu la 8. Februaru 1876. se fie deodată sinodele constituante; ér oficiile protopresbiterale se fie în stare de a le convocă în restimpulu legalu, adeca cu 14 zile mai înainte. (§ 42.)

XIV. Alegerea membrilor din cleru pentru sinodele protopresbiterale, conformu §-lui 40. din statutulu organicu, se va efectui asiá: ca fiesce care oficiu protopresbiteralu va defige unu terminu, si va anumi unu locu acomodat, la care si unde va conchiemă apoi pre intréga preotimé dia protopresbiteratulu respectiv; ér la terminulu defiptu, sub presiedinti'a protopresbiterulu seu administratorulu protopresbiteralu, preotimea adunata va alege prin aclamare seu prin votisare trebuintiosulu numeru de membri preotiesci ai sinodulu protopresbiteralu (§ 38.) despre actulu alegerii se va face protocolu, care va avé valóre de creditionalu, și acel'a se va predă oficiulu protopresbiteralu.

XV. Pentru alegerea membrilor mireni ai sinodelor protopresbiterale, în poterea autorisarii, ce o au consistoriele în §§ 40 și 140. ai statutulu organicu, se prescrie: ca aceste alegeri analogu cu alegerea deputatiloru pentru sinodulu eparchialu se se efectuésca — precumu s'a atinsu mai susu sub punctulu III — în sinodele parohiale dupa modulu urmatoriu:

1. Fiesce-care protopresbiteratu în proporțiunea poporatiunii (§ 38.) se va impartí câte în 16 seu în 24 de cercuri electorale (§ 40.) și fiesce-care cercu va alege câte unu membru mirénu pentru sinodulu protopresbiteralu. Impartirea acest'a cu bagare de séma la numerulu poporatiunii de astadata o va face respectivulu oficiu protopresbiteralu, care apoi la publicarea acestui cerculariu va face cunoscutu fiesce-cărei'a comune bisericesci: déca aceea de sine forméza unu cercu electoralu, seu dóra la olalta cu alte comune anumite, seu dóra de sine forméza doue ori și mai multe cercuri.

2. La ocasiunea, candu în sinodele parohiale va veni rondulu de a se alege membrii mireni pentru sinodulu protopresbiteralu — se lasa pe voi'a sinodelor parohiale, ca ele se remana sub presiedintulu naturalu alu preotulu, seu se-și aléga singuru numai pentru actulu acest'a unu presiedinte ad hoc, cu abateru dela § 10. și analogu cu § 91. lit. e) din statutulu organicu; dar prelânga acest'a sinodele parohiale au se-și aléga și câte doi barbati de încredere pentru controlarea votisarii, precumu și unu notariu pentru cele scripturistice, fâra ca prin tôte

acéste se se altereze natur'a sinodelor parohiale (§ 7. p. 6. combinatu cu §§ 40. și 140.)

3. Unde o comună bisericésca singură de sine forméza unu cercu electoralu: acolo sinodulu parochialu prin aclamare seu prin votisare nominală alege definitiv unu membru mirénu la sinodulu protopresbiteralu; despre alegere se face protocolu scrisu de presiedinte, de barbati de încredere și de notariu; apoi unu esemplariu alu protocolulu se tramite delocu la oficiulu protopresbiteralu, și acel'a se priveșce ca creditionalu, ér alesulu se însciintéza despre alegere prin presiedintulu parochialu.

4. Unde o comună bisericésca singură de sine forméza două seu mai multe cercuri electorale: acolo sinodulu parochialu după modalitatea din punctulu precedentu alege pentru sinodulu protopresbiteralu atâti'a membri mireni, câte cercuri forméza aceeași comună. La tótaintimplarea însă o de lipsa, a se tramite la oficiulu protopresbiteralu rezultatulu alegerii și a se însciintéza cei alesi, precumu s'a spusu mai înainte sub punctulu 3.

5. Unde unu cercu electoralu se compune din două seu mai multe comune bisericesci: acolo pentru alegerea unui membru mirénu la sinodulu protopresbiteralu, respectivele sinode parohiale au a pasi în urmatoriu modu:

a) În sinodulu parochialu constituitu după punctulu 2. de mai susu, se face votisare nominală câte pe unu individuu, adeca fiesce-care alegatoriu da votulu seu acelaia, pre care lu-afla demnu de a fi membru sinodulu protopresbiteralu. Individulu acel'a poté fi seu din respectiv'a comună, seu din ori-care alt'a. Alegerea prin aclamare aici nu are locu.

b) Voturile singuraticiloru alegatori, fie acele câtu de diverginte, trebuie se se însemne apriatu și după nume la protocolu; ér déca votisarea a fostu secreta, adeca prin siedule: tôte siedulele trebuie se se puna sub coperta, apoi se se sigileze și asiá sigilate se se alaturé la protocolulu alegerii.

c) După terminarea votisarii se încheie protocolulu despre decurgerea ei; protocolulu acest'a se subscrie de presiedinte, de barbati de încredere și de notariu; apoi dinpreuna cu siedulele de votisare, déca votisarea va fi fostu secreta, se pune sub sigilulu parochialu, seu alu presiedintulu, seu alu vre-unuia dintre barbati de încredere, asiá sigilate se da în man'a barbatiilor de încredere, ca la tempulu și loculu anumitu se lu duca în persóna la protopresbiteru, respective la administratorulu protopresbiteralu.

d) Oficiulu protopresbiteralu timpuriu, și precâtu se poté înca la publicarea acestui cerculariu, va dá de scire comunelor, respective sinodelor: în carea di, și unde au a se adună barbatiilor lor de încredere cu protocoalele de votisare.

e) La terminulu ce lu va fi defiptu oficiulu protopresbiteralu, barbati de încredere din comunele, care la olalta forméza unu cercu, se voru adună la loculu anu, mitu, aducénda cu sine protocoalele de votisare sigilate; apoi protopresbiterulu seu locotenintelu lui în finti'a de fatia a barbatiilor de încredere va deschide pe rondu tôte protocoalele de votisare; le va ceti cu tótinaltu; va scrutina rezultatulu votisare pentru același cercu, și va face cunoscutu rezultatulu; apoi pre acel'a, care întrunu cercu va fi intrunitu mai multe voturi, lu va dechiară de membru alu sinodulu protopresbiteralu; ér ecumva doi seu mai multi aru avé în nemene numeru voturile cele mai multe, va face, ca între aceia se decida sôrtea: în fine despre rezultatulu unui astfelu de scrutiniu pentru fiesce-care cercu va luă

protocolu separat, subscrisu prin toti cei de fatia, si astfel de protocolu va avévalóre de credentionalu pentru celu alesu, éralesulu se va insciintia.

XVI. Dupace alegerea membrilor sinodului protopresbiteralu va fi pusa pretotindenia in lucrare, — oficiulu protopresbiteralu va emite unu cerculariu catra clerulu si poporulu din protopresbiteratulu respectivu, prin care va convocá la unu locu acomodat sinodulu protopresbiteralu anume pe 1. séu — déca va aflá de bine — pe 8. Februaru 1876. dar negresitu pe un'a séu pe alt'a din acestea doue dile. — Convocarea acést'a trebuie se premérge celu putien cu 14. dile, si in convocare trebuie se se espuna obiectele de pertractatu (§ 42.) între cari afara de agendele ordinare (§ 50.) ca obiectu principalu e de a se anumi nou'a constituire a sinodului, comitetului si episcopiei protopresbiterale pe unu periodu nou de trei ani.

Astfelu de cerculariu convocatoriu e de a se tramite timpuriu si deadreptulu si la singuraticii membrii preotiesci si mireni alesi pentru sinodulu protopresbiteralu, mai alesu déca aceia aru fi cu locuint'a in alte tracturi, séu déca ori-cumu aru poté avé locu ingrigirea, ca densii nu voru fi pe alta cale insciintiatu despre terminulu sinodului si despre aceea, ca sunt alesi de membri sinodali.

XVII. Adunanduse membrii sinodului protopresbiteralu, se va face nainte de tóte verificarea lor; apoi constituinduse sinodulu pe trei ani sub presiedinti'a protopresbiterului respective administratorului protopresbiteralu, cu unu notariu pentru agendele scripturistice (§ 44.) — se va apucá numai decatu între cele lalte agende ordinare (§ 50.) de alegerea comitetului (§ 57-60.) si a episcopiei protopresbiterale (§ 64.) ambele pe unu periodu de trei ani; totu odata va provedé eventualminte si cele prescise pentru unu comitetu centralu in trebile scolastice comune cu altu, séu cu alte protopresbiterate (§ 65.)

XVIII. Scaunele protopresbiterale, ca foruri judecatoresci de prim'a instantia, alese la prim'a introducere a statutului organicu, si investite cu jurisdictiune canonica, remanu si mai departe in activitate, si numai intru atat'a vinu de a se restaurá in sínódele protopresbiterale, in catu unii membri ai lor prin mórté séu prin alte stramutari voru fi incetatu din functiune; in care casu locurile vacante sunt de a se depliní conformu § lui 55. combinatu cu §. 53. dinstat. org. si a se substerne alegerea la consistoriu pentru indeplinirea formelor canonice.

XIX. La tóte alegerile atinse mai susu e de insemnatu: ca membrii, cari pana acumu au fostu alesi in vre-un'a din respectivele corporatiuni, potu fi alesi de nou, déca au calificarea prescisa (§§. 6. 18. 25. 26. 40. 41. 57.)

XX. Oficiile protopresbiterale suntu insarcinate a grabí cu publicarea acestui cerculariu asia, ca precatu se pote inca nainte de apropietoriele serbatori se ajunga la tóte parochiele; spre care scopu li se tramite unu numeru corespondiatoriu de copie procurate in tipariu; — ér despre terminarea alegerilor se face aicia reportu, substerndu totu-odata list'a membrilor comitetelor si episcopielor protopresbiterale pentru insemnare in siematismulu personalulu ars chidiecesanu.

Datu din siedinti'a plenaria a consistoriului archieiecesanu, in Sibiu, la 12 Decembre, 1875.

Archieiscopulu ortodocsu alu bisericii resaritene in Transilvani'a:

Mironu Romanul m. p.

Bud'a-pest'a la Decemvrie 1875.

Déca odata fui provocatu a me ocupá de dlu Babesiu, fiindu pusa prin densulu la ordinea dilei cestiunea esistárei mai departe a „Albinei“, la care cestiune inse pana acum n'amu cetitu sa fia mai graitu

cine-va afara de dlu propunetoriu, 'mi iéu voia a-mi esprime opiniunea si in acésta privintia.

De câte-va luni incóce dlu Babesiu totu face la dechiaratiuni, apoi déca sioptesce câte unu aderinte câte ce-va le mai completéza cu deslusiri, respicári, esplicatiuni si alti termini proprii de ai sei. Adi recunósce ca a mersu pré oblu pana aci si promite ca in viitoriu va fi mai cu tactu, máne eara-si revóca si in fapta dovedesce ca nu e capace sa-si implinéscá promissiunea, din tóte inse se vede un'a chiaru si lamuritu, — cumca adeca: i-aru placé se rediga fói'a mai de parte, inse fára ajutoriu materialu din vr'o parte óre-care nu o póte face, apoi nu scie cum se iésa din impasulu in care se afla devenitu imposibilu in susu si in josu, pentrucá semte ca natiunea i-a abdisu solidaritatea. Cere deci dela natiune sacrificie materiali si spriginu moralu — care la densulu este supunere neconditionata la tóte „frumósele sele invetiaturi.“

Unu opu vastu potea omulu scrie decum-va s'aru apucá a aprecia tóte momentele caracteristice din viéti'a acestui barbatu intr'adeveru neobositu, acést'a inse nu este chiamarea presintelui, — cu privire la cestiunea pusa pe tapetu e de ajunsu a-lu judecá, a-lu cumpení din unic'a „Invitare de prenumeratiune“ publicata in nrulu 74 alu „Albinei“.

Ca ori-care escamoteur, séu dóra pentrucá a cetitu in testamentulu vechiu cumca si marele profetu Moise a fostu incungiuat de o cétia nepenetrabile cându a vorbitu cu Iehova si a facutu „tablele legeri“ cari si astadi suntu respectate — si dlu Babesiu cá se dea mai mare ponderositate cuvintelor sele, si se impuna celoru simpli 'si incepe provocarea cu misticele cuvinte: „Noi scimu ce scimu, — si tocmai pentrucá scimu ce scimu“ . . . amu fi préfericiti, déca ceste ce scriemu sub acésta rubrica s'aru cetí si apretiú de toti ai nostri cu tóta seriositatea.

Amu cetitu cu tóta seriositatea acelu articulu cugetandu a aflá in tr'ensulu pe Babesiu celu nou, amu aflu inse totu pe celu vechiu cu tóte slabiciunile sele, si amu aflu cumca din „cele ce scie“ n'a comunicatu unu lucru fórté esentialu, si din contra a comunicatu unulu care trebuie se si-lu pastreze pentru sine pentrucá sum convinsu, cumca de este adeveru ceea ce dice acél'a i s'a impartasitu sub sigilulu celei mai stricte discretiuni. Intielegu urmatórele cuvinte:

„Unu altu d. eppu ne-a incredintiatu vorbalminte, ca — déca a tintu de esagerate plansorile si acúsárilé nóstre asupr'a clerului acelei diecese, pana a nu-lu cunósce, apoi acum ca-lu cunósce, afla cumca descrierile nóstre nici pe departe n'au atinsu reulu in immensitatea in carea esiste elu!“

Fatia de acésta denunciatiune cu totu dreptulu póte eschiamá respectivulu d. eppu: „Apera-me Dómne de amicii mei, cáci de inimizii me voiu aperi eu“.

Nu ne-a descoperitu inse arcanulu cu care cugeta d-sea ca póte contá la spriginulu intelegintiei románe, si cu care s'aru poté justificá pretinsulu sacrificiu materialu, séu macaru numai o simpla prenumerare a foiei sele din partea unui románu care dá ce-va pe demnitatea sea de omu si de románu inteliginte.

Cáci, én sa vedemu cu ce medilóce se nesuesce dlui a induplicá pe románi la sustienerea „Albinei“?

Invescutu in tog'a de pretore se urca pe tribuna si de acolo enuncia sentint'a de mórté asupr'a acestei patrie. Si anume:

In genere constata cumca:

„Nu ne mai aflámu in stare normale, a disparutu cumpen'a morale

stim'a si iubirea de ómeni din clasele ce se numescu sufletulu si viéti'a societáti si a statului, — ca dejá parol'a este: deóre-ce nu mai vré, séu nu mai póte sa fia cum amu dorí noi sa stricámu si ruinámu si derimámu tóte câte nu se pléca si prefacu iute dupa voia si post'a nóstre, — dupa capritiulu domnilor, si ca: n'avemu a ne asteptá la nici unu bine, la nici o consideratiune la nici o dreptate pe calea si in dispositiunea de pana acum a factoriloru vietiei publice.“

Sentint'a acést'a de mórté se vede a fi conditionata dela vindecarea reulu prin stramutarea „calei si dispositiunei de pana acum a factoriloru vietiei publice“, dovedesce inse d. Babesiu mai la vale ca acést'a nu mai este cu potintia acum, pentrucá d sea numai unu medicu a cunoscutu care a aflu calea cea adeverata si a nesuitu la vindecarea reulu generalu, pe acést'a inse poporulu nu l'a ascultat, ci l'a desavuatu de repetite ori, si prin ast'a l'a facutu imposibilu.

Despre acestu unicu medicu privilegiatu eata cum scrie d. Babesiu.

„Tóte animele románe, atátu cele multe slabe de angeru cátu si cele fórté putiene tari - prébucurosú Ne audu Ne vedu si Ne cetescu si din tóte poterile ne indéma ne róga chiaru, sa continuámu a ne rostí — frumósele invetiaturi si agerele aperári natiunali, si Ne incredintieza susu si tare, ca aru fi o lovitura pré durerósa o nefericire, o calamitate natiunala, déca Noi ni-amu inchide rostulu; inse principiele si invetiaturele si svaturile nóstre vai ce putieni, si cu cátu de putien zelu, cu cátu de putiene sacrificie — si le insusiescu si le urma!“

Cercandu apoi motivulu acestei aparintie lu afla, si constata ca provine de acolo, ca: *suntemu morbosí*.

Nu mai decátu vine apoi si aréta morbulu specialu alu natiunei nóstre.

Pe rondu ia toti factorii natiunei, si li dá urmatoriulu testimoniu de calificatiune:

1. „Poporulu (intielege mass'a cea mare care nu scie carte) mass'a cea mare, incalcata de seracia, trupésca si sufletésca. Acést'a dupa o impilare la pamentu de atáti'a secli nu e de miratu ci e chiaru naturale.“

Pe acést'a-lu escusa, asiá se vede ca numai de poporu are respectu, cáci numai acést'a a avutu curagiulu a-si esprime verdictulu asupr'a d-sele.

De aci apoi trece la inteligintia pe care o imparte in dóue plase, cea laica si cea din cleru, — pe cea laica o ia intréga intregutia de o panura, si fára esceptiune o caracteriséza astfelu:

2. „Inteligint'a lui (a poporului) fiii carturari ai lui — incarcati de egoismu ordenariu si de pofte desierte cu mintea si cu anim'a stricata, — firmitatea convictiunei, vertutea adeca lipsindu din peptulu lor, — cuvintele adeverului resunetu nu afla, ci ele se stingu curendu si falsitatea remane domnitória in ei!“

„Unu morbu greu si periculosu, pentru a cáru vindecare revolutiunea francesa a redicatu esiafotulu si a taiatu 40,000 de capete fára se folósésca multu!“

Dupa-ce astfelu pre intréga inteligintia a condamnatu-o la esiafotu, trece

3. la cleru fára care pre religiosulu poporu románu nu ti-lu poti nece inchipuí, care si pana acum'a i-a datu dséle celu mai mare sucursu, cáci precumu insusi marturisesce mai la vale dintre 1020 prenumerenti ai „Albinei“ si astadi „aprópe 600 suntu din cleru“, si dice cumca:

„Celu mai greu morbu, cea mai rea buba a destructiunei este chiaru in clerulu nostru.“

Si apoi confundandu biserica cu clerulu deocamdata pana cându va edá o carte vasta ce ni pune in prospectu — ni onoréza, si-si onoréza biserica astfelu:

„Atát'a spunemu: ca cu acela-si dreptu, cu carele atribuímu bisericei nóstre meritulu salvárei nóstre natiunali pana astadi, — cu acela-si potemu sa-i atribuímu si vin'a pentru intréga decaderea nóstre politica, natiunala si morale si materiale.“

„Déca in fruntea intreprinderiloru nóstre mari si demne au statu uneori fetie bisericesci mari si demne, apoi între demoralisatorii si vendiatorii poporului nostru, natiunalitatei nóstre inca mai adese ori si in mesura mai mare au figuratu monstri morali din clerulu nostru — vestitorii cuventului satanei, cum se scimu justificá tavelirile si perfidieles clerului nostru?“

Si apoi cá nu cum-va sa se simta vr'unu membru a clerului indreptatitu a nu se considerá între „vestitorii cuventului satanei“ numai decátu completéza cele dise astfelu:

„E bine ori cátu se fia acestu reu, elu provine de susu dela capi, iér' la capi dela capulu capiloru. Totulu este infectatu, totulu morbosu, de susu pana diosu.“

Si asiá dupa ce dandulu satanei a ispravitu si cu clerulu, cu sufletulu poporului románu, plangandu cu Eremi'a profetulu, asupr'a acestei drame infiorátorie eschiamá Mesi'a nostru:

„Noi in daru ne sortiámu se gasimu pre omulu, pre doctorulu; nu mai potemu asteptá vindecare decátu numai dela tempu!“

Acestea constatate, ni pune apoi intrebarea ca:

„Ce este de facutu?“

Acésta grava intrebare apoi binevoiesce a ni-o deslegá astfelu:

„Mai potemu noi, mai este consultu, mai póte fi de folosu, a ne opune si a ne luptá in contr'a turbatiloru deliranti de susu? — séu sa-i petrecemu numai cu atentiune, lasandu-i peccatorulu lor si — sortiei lor?“ —

„Intre 1020 de prenumeranti ai nostri, aprópe 600 suntu din cleru; — ei bine: potemu noi contá pre spriginulu firmu si constante alu unui cleru, cu atát'a demoralizare in sinulu seu? Si — cum mai scimu sa tracátu pre atare cleru? cum sa-i mai ascundemu peccatele si sa-i impedcámu veninulu?? — Cum — cu o inteligintia atátu de slaba si stricata, sa mai ridicámu si indreptámu spiritulu bietului poporu?“

Scimu bine; o scia tóta lumea, ca — fára de a vindecá descriésulu reu, — acésta patria trebuie sa piéra; acestu poporu n'are viitoriu. Ei bine, dar — mai potemu-li noi ajutá?“

„Noi — ni iubimu patri'a, si de poporulu románu ni-amu legatu viéti'a si fericirea; domni magiari dela putere ne-au dusmanitu — din deliriu, — ai nostri nu ne-au ascultat — din nepricepere si slabitiune: totusi noi ori cátu de superati, nu potemu fi nepasati de ei. Asiá amu ajunsu de a ni bate capulu, cá sa aflámu o ténuta potrivita — stárei in care se afla si cei de susu, si cei de diosu, o ténuta, carea sa ni faca posibilé si suferibile activitatea, cá sa potemu inaintá — nu reulu séu morbulu, — cá si rene-gatii si mamelucii si tiranii poporului, ci — vindecarea normale a reulu si a morbului, in modulu unui medicu bunu, cu mana blanda si tactica intielépta.“

„Ast'a ni este problem'a.“ —

Asiá dara cu tóte ca cathgorice dechiaru cumca „acésta patria trebuie sa piéra, acestu poporu n'are viitoriu“, si cumca elu nu ni mai póte ajutá“, totusi are maritimós'a gratia a ne mai ocrotí, pentrucá: „totusi noi (adeca d. Babesiu) ori cátu de superati nu potemu fi nepasati de ei (adeca de noi) numai se mai prenumerámu la „Albin'a“, elu apoi, va fi „mediculu“ celu bunu, cu mana blanda si tactica intielépta.“

Va se dica recunósce ca pana aci n'a lucratu „in modulu unui medicu bunu cu mana blanda si tactica intielépta.“

Eu unulu trebuie se marturisescu cumca cá simplu moritoriu, cu tóte ca amu implinitu voi'a dlui Babesiu si cu tóta seriozitatea amu cetitu citat'a „invitare de prenumeratiune“, cu marginit'a mea minte nu potu pricepe logic'a dupa care din premise se póte scóte o astfeliu de conclusiune.

Déca unu corpu este atátu de infectatu precum ni infatisiéza elu poporulu acestei patrie si in specie pre celu romanu, si déca pentru vindecarea acelei „bube“ gangrene nu se mai póte aflá „omulu“ „doctorulu“ care sa-lu póta vindecá, apoi acelu corpu, acelu poporu si-a perdutu dreptulu de esistint'a si pentrucá pestilentia se nu se latiesca si se infecteze si alte corpuri sanetóse numai amputare séu totala stirpire póte evitá unu periculu si mai mare.

Apoi déca unu doctoru dice ca „nu mai póte ajutá“ nu este lucru moralu sa se imbie totusi de medicu lángha proscrisulu moribundu si se-lu amagésca ca elu i-va fi medicu bunu déca-i va platí.

Dlu Babesiu aru face totusi bine de cum-va ni-arú descoperí mai multe din acelea care dice ca le „scie“ ca se pricepemu si noi ce-va cá se-i potemu crede, pentruca din câte ni-a descoperitu celu putienu eu nu aflu ratiunea pentru care sa-lu mai asculte natiunea.

Au vorbesce dlu Babesiu din convingere, seriosu si consciu de gravitatea cuvinteloru sele, au nu?

De cum-va da? apoi elu sub mantéu'a unui medicu bunu se imbia numai de „Krankenwärter“ (terminu potrivitu romanescu nu cunoscú) lángha unu moribundu cá se aiba cine-i sterge de pre fatia sudorile de mórte si la esirea sufletulu se-i tiena lumin'a.

De cum-va nu? apoi sa-mi ierte dar dupa atát'a batjocura si prostitutie ce a incarcatu elu pre natiunea romana in publicitate in vederea lumiei intregi — nu este indreptatitu a pretinde dela sufletu de romanu cá se-lu asculte si plane se aduca sacrificii pentru densulu.

Poporulu care nu scie carte nu se póte prenumera la organulu d-sele pentruca-i lipsesce facultatea de a se indulcí de „frumósele“ sele invetiaturi; iér' inteligint'a, atátu cea laica cátu cea din cleru nu-mi potu intipuí cu ce frunte aru puté spriginí pre unu omu care detragendu-i tóta demnitatea de omu a condemnatu-o *esiafotulu si satanei*.

Altu elementu in natiunea romana decátu poporu care nu scie carte, si inteligintia laica si din cleru nu esiste.

E bine! cui se adreséza dar' d. Babesiu cu invitarea de prenumeratiune?

Elu dice „ca scie ce scie“, — póte fi! dar eu celu putienu, din cele cetite in invitarea de prenumeratiune numai aceea sciu, cumca unu omu care dupa o astfeliu de prostituire publica a poporulu românú — are fruntea a-i cere sacrificiulu — nu este indreptatitu se timbreze pre altii cu epitétulu de *deliranti!*

„Albin'a“ da! existe séu sub acestu nume déca se léga de elu séu sub altulu, pentruca avemu lipsa de unu diurnalu politicu independinte in capitala, inse nu sub conducerea dlui Babesiu.

Dlu Babesiu negresitu dela neobosit'a sea activitate si-a botezatu fói'a de „Albin'a“ pentruca cine lu cunósce trebuie se marturisesca cumca déca cine-va merita epitétulu de „neobositu“ cá albin'a, apoi acelu intr'adeveru este Babesiu, inse cine a petrecutu cu atentiune limbagiulu si tactic'a Albinei pâna astadi, trebuie se constateze cu mine, cumca ea numai aculu a pastratu din insusirile albinei, iér' celelalte le-a imprumutatu dela paingenu care si elu cá albin'a culege sucu din flori, inse de acoalea de unde albin'a culege *miere* elu suge *veninu*.

Da! este adeveru cumca in corpu natiunei nóstre a intratu o gan-

grena fórte periculósa, carea trebuie sterpita, inse si acea este necontestaveru cumca la inradecinarea si nutritrea acelu reu d. Babesiu are celu mai mare meritu.

Dlu Babesiu care acum'a, cându dupa densulu este tardiu recunósce cumca reulu numai cu mâna blanda si tactica intielépta se póte curá, a fostu acelu care nu numai in susu cu respingátorea sea maniera, veninós'a sea limba si deplorabil'a tactica ne-a facutu nesuferibili, banuiti de rei patrioti si periculosi pentru integritatea statulu, cu unu cuventu imposibili, încátu si cele mai loiale intentiuni suntu suspicionate, — dar' in nemarginit'a sea ambitiune de uniculu „omu“ care este chiamatu de providentia a ne scóte la limanulu doritu, cu cea mai periculósa arma in mâna, ca se-si deoblige pre cei multi si simpli si se intimideze pre cei cu influentia, s'a viritu între clerulu inaltu si inferioru, între preoti si poporu si între invetiatori si cleru, si tavalindu pre cei de susu in noroiu in vederea celor inferiori, pe preoti naintea poporulu, a compromitatu totulu de susu pâna disu, a nulificatu disciplin'a in cleru, între invetiatori si in poporu, si a impamentenitu unu limbagiu in literatur'a romana si între simplii sei aderinti neconditionati, care de murdaru nu-si afla parchia nici la unu poporu cultu in lume.

Dlu Babesiu este omu cu multa invetiatura si mai multu zelú, inse i lipsesce cu deseversire semtiulu amiciei si alu iubirei de aprópelui si din natur'a sea este despotu, mai multu este misantropu.

Nu este omu care sa se póta laudá cu amicitia sincera a dlui Babesiu, dar' nici care avendu tréba cu elu se póta dice ca aru fi avutu d. Babesiu paciintia a-lu ascultá de cum-va a incercatu a-lu capacitá séu a-i contradice.

Tóte elu scie mai bine, elu este infalibilu, si tocm'a pentru acést'a nu este barbatu românú de vr'o reputatiune óre-care au pre terenulu politicu au bisericescu, au literariu, care se fia remasu neatinsu de veninulu limbei lui.

Productulu acestei nature nefericite este in cea mai mare parte deplorabil'a stare a nóstra de astadi. Cu o astfeliu de natura poti derimá dar nici cându edificá.

E bine! Nu este d-sea indestalitu cu atát'a?

Nici acum'a nu voiesce dlui se pricepa, cumca pre carier'a inceputa nu póte se face nici unu bine?

Nu póte in susu, pentruca nu este omulu care vedendu grav'a situatiune scie trage contu cu impregiuráre, si scie cumpení poterile sele si a partiei contrarie, nu urméza o tactica de „va banque“ ci se nesuesce pâna la tempuri mai favorítórie baremu a nu periclitá ce ni-a mai remasu; — si nu póte in josu, pentruca acolo a devastatu totulu.

In daru s'aru nesuí in viitoriu sa se arete mai prudentu, cáci a devenitu acolo, unde in susu nime nu-i mai crede nici cându se róga lui Ddieu.

In josu? Dar' ce dovedi i mai trebe?

Este fapta cumca cea mai cu influentia si respectata familia ce o avemu a Mocionestiloru nu numai s'a retrasu de pre terenulu politicu — pre care mersese mâna in mâna cu dlu Babesiu, — dar' i-a subtrasu si subventiunea diurnalulu. Esplice-o ast'a d. Babesiu cum va voi, romanimea inse si pentru acést'a lu face numai pre d-sea respundietoriu; apoi poporulu? unde s'a candidatú d. Babesiu? dóra între magarii pre la Kecskemét, Dobritinu etc.? Nu! ci in cuibulu seu in Banatu in mai multe cercuri romanesci! si in totu loculu a cadiutu.

Ce dovedi mai cerca dar' d. Babesiu cá sa se convinga cumca este tempulu supremu sa se retraga de pe

acelu terenu pe care este si se pasiésca pre altulu, unde cu frumósele-i cunoscintie dóra va mai puté folosi ce-va némului seu.

Gambet'a inca este celu putienu asiá mare barbatu de statu cá dlu Babesiu, si n'a vedutu d-sea acelu omu aprigu si energicu fâra parchia, ca s'a retrasu si moderatu cându a vedutu ca tempurile nu mai suntu potrivite pentru pré marea sea energia, si cu tactic'a lui cea nimerita a creatu mai multu decátu cu energi'a de mai nainte.

Unic'a biseric'a mai avemu cá unu scutu alu natiunitáti in acést'a patria, eu rogu pre dlu Babesiu, ca de cum-va nu-i e mila de natiune fia-mila de biseric'a nóstra, si nu ni o impinga si pre acést'a in prapastie.

Se recomanda de medicu, eata terenulu cu care s'a multiamitu si antecesorele seu fia iertatulu Murgu care in nóu'a sea sfera intr'adeveru a molcomitu durerile multoru patimitori, dlu Babesiu are mai vaste cunoscintie si póte folosi si pre altu terenu, dar de cum-va nu-si afla altu terenu care sa-i multiamésca ambitiunea, nu este nimicu mai sublimu decátu natur'a, acolo despretiundu omulu tóte desiertatiunile lumesci si afla consolare, — botanic'a — si Kossuth se ocupa eschisivu numai cu acést'a — este asilulu tuturoru barbatiloru mari — si dlu Babesiu este omu mare consoleze-se baremu pre unu tempu cu vasutulu terenu alu botanicei.

Póte ca va fi tempulu cându natiunea lu va cercá si ca lu va chiamá la conducere, si apoi si va eluptá si elu naintea recunoscatoriloru banatieni o credintia de „scie Ddieu si dlu Babesiu“ cá fericitulu seu antecesore, inse pre carier'a de astadi este imposibilu acestu triumfu.

Parteniu *Cosm'a*.

Sibiú in 30/18 Decembre. (*Asociatiunea transilvana pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu românú*.) Comitétulu despartimentulu III (Sibiú) alu Asociatiunei transilvane, impinsu de laudabil'a dorintia a desvoltá o activitate mai insemnata cá pâna acum a decisu inca in siedintiele sele din Septemvre, Octomvre si Noemvre între altele a arangiá o *expositie de manufacte si producte*, a infintiá o *scóla de promaritu* si a tiené *discursuri publice*. — Nefindu inse conclusele subcomitetulu executabile pâna ce le lipseste inalt'a aprobare a comitetulu centralu, protocótele susaminteloru siedintie s'au asternulu conformu § 16 din regulamentu comitetulu centralu la mân'a d. presidentu Iacobu Bolog'a spre aprobare. Subcomitetulu in depin'a sperantia, ca comitetulu centralu va satisfacé in graba formalitáti pretinse in citatulu paragrafu luându spre placut'a sciintia zelulu manifestatu, asteptá in curendu aprobarea concluseru. — In siedintia — negresitu „memorabila“, ce s'a tienutu ieri in sal'a Asociatiunei actuariulu subcomitetulu d. Dr. N. Olariu facú interesant'a impartasire, ca presidentulu asociatiunei a tramisu protocótele asternute fâra nici o observare indareptu, dupa ce 12 dile le-a tienutu la sine, trecându intr'acee'a siedintia ordinara a comitetulu centralu. Deci conclusele subcomitetulu, aduse inca in Septemvre, Octomvre si Noemvre suntu astadi lipsite de pretins'a aprobare si astufeliu nu s'a potutu pune in lucrare. — La aceste directorulu subcomitetulu d. Ioanu Hané'a da unele deslusiri, basate pre „informatiuni private“ si impartasiesce subcomitetulu, ca presidentulu Asociatiunei aru fi respinsu protocótele din lips'a mei comitive! E de notatu, ca subcomitetulu din Sibiú a asternutu protocótele sele comitetulu centralu asemenea din Sibiú, in decursu de patru ani de dile, *totudéun'a* brevi manu si fâra comitiva si *totudéun'a* s'au primitu

fâra cá comitetulu sa se fia vedutu nevoitu vre-odata a indreptá biroulu subcomitetulu la alta cale mai greoaie. — Cum vine dara acum presidentulu Asociatiunei dintr'odata a respinge protocótele din propri'a sea putere, dupa ce le au retienutu la sine togmai atát'a tempu, cátu a fostu de lipsa pentru cá sa tréca siedintia comitetulu centralu?

Membrulu subcomitetulu d. Visarionu Romanu amintise in siedintia de ieri, ca cunoscintiele cele mai primitive despre bunacuvintia pretindu asternerea protocóteloru cu comitiva si a propusu a se esprimá parerea de reu fatia cu biroulu subcomitetulu, care a manifestatu la acést'a ocaziune lips'a acelu cunoscintie. Directorulu d. I. Hané'a, singuru numai responsabilu pentru birou, a spriginitu propunerea d. Romanu si a venitu astufeliu in placut'a positie a-si votá in susi votu de blamu. In fati'a acestoru propuneri si debateri „memorable“ actuariulu d. Dr. N. Olariu 'si da dimisiunea. Partea cea mai mare a membriloru, vedendu lips'a de seriozitate, vedendu activitatea subcomitetulu impedecata chiaru prin presidentulu Asociatiunei a parasitu cu indignatiune locasiurile, unde se dice, ca s'aru lucrá pentru literatur'a románá si cultur'a poporulu românú. X.

De Redactoru! Un'a dintre cele mai frumóse activitati ale tempulu nostru suntu reuniunile, pentru acee se si dice in genere, ca secululu alu 19-le in care vietuimú noi este secululu reuniuniloru; unu adeveru acést'a despre care ne convingemu din esperientia de tóte dilele. Déca vomu cautá in giurulu nostru la popórele conlocuitoare, vomu aflá la densele infintiate reuniuni, asociatiuni ori societati cum le vomu mai numi cu diferite scopuri, cari tóte tientescu la perfectiunare, cultura si civilizatiune; chiaru si poporulu nostru românú, cunoscendu insemnata sea folosulu celu atátu de mare, ce 'lu póte trage din trensele, inca si-au infintiatu mai multe feluri de reuniune

Nu sciu, déca a-ti primitu séu nu vre-o incunoscintiare din partea cui-va, ca in tómn'a anulu 1870 unii dintre dd. inteligenti din Sighisior'a si giurulu comunei nóstre Nadesiulu sasescu, la amicabil'a convocare a stimatulu d. Alesandru Filipu, fostu pre atunci vice-notariu in ettulu Cetatei de Balta, coadunandu-se s'au constituitu intr'o eruniune de lectura cu resiedintia in prementionat'a comuna Nadesiulu sasetcu, cu scopu de a influentiá spre lasirea culturai natiunali prin procurarea de opuri literarie de un'a parte iéra de alta parte a spriginí literatur'a romana. De oficiali ai societatei fura alesi; d. Alesandru Filipu, presiedinte; d. Ioanu Siandru archiv. magistratualu in Sighisior'a, notariu; unu vice-notariu; unu bibliotecariu; unu casariu si unu comitetu constatoriu din 6 membri, pentru agendele societatei.

Pâna cându numitulu presiedinte au fostu in fruntea acestei societati pâna atunci progresá, devenindu in urma in posesiunea unei bibliotece, carea consta din presté 20 di dóuedeci opuri din diferite rami de sciintia, si iéra a unei averi banale de vr'o câte-va dieci de floreni v. a.

Dara acum'a ce se vedi. Indata ce fu lipsita de conducerea densulu, — de óre-ce impregiurarea aduse cu sine cá sa se departedie din partile nóstre, a cárui indepartare se sirósi se va mai simti inca multu; Poporulu nostru rom. de pre aci, — agendele-i au amurtitu. Actuariulu nu si-au datu ratiociniulu bibliotecariulu asemenea nu a referitu nimenu'a nimic'a despre starea bibliotecei. — Opurile cele mai pretioase ale bibliotecei sunt impartite pre la membrii, tacei sunt impartite pre la membrii, care le retienú de câte trei ani si câte

2—3 opuri contr'a statutelor; ba ce e si mai multu, unulu chiaru din oficialii societatei, dupa cum afirma insusi bibliotecariulu in absentia densului au luat mai multe opuri, fara ca sa mai reintorca vre-unulu pana in diu'a de astadi.

Statutele societatei, asternute inca dela inceputu inaltului ministeriu reg. ung. de interne spre inalt'a aprobare dupa cum se vorbește sunt si aprobate cu unele modificatiuni si retrimise dara nu se scie cu siguritate ca unde si la cine se afla. Asia dara precum se vede toti din tote partile voiescuse apuce in mana catece-va si apoi de societate nici ca voiescu se mai scie, ca si candu acea si-aru fi ajunsu scopulu si acum'a nu mai e necesaria. Dece se voru procede in modulu acest'a toti infintiatorii de reuniuni, diu nu sciu unde voomu ajunge!

Astfelu de sorte avendu societatea si inainte de acest'a mai cu doi ani, de candu subscrisul functionezu ca parochu in comunitatea bis. gr. or. Nadesiulu sasescu, mi-amu tenuity de santa datorintia a starui pentru restaurarea ei, rogandu pre mai multi dintre oficiali ca se binevoiesca a reincepe activitatea, inse fara efectulu doritu.

In fine me simtu indemnatu a pasi si a ruga publice pre cei competentii se binevoiesca a convocati o adunare constatatoare din membrii cestiunatei reuniuni, in carea sa se decida despre sortea ei, si adeca ori sa se sustiena, dara apoi sa se lucre pentru prosperarea ei, ori deca nu sa se desfiinteze si astfelu asup'a averei banale si a opurilor a se dispune conformu § 29 din statute, carele prescrie ca: „Dece reuniunea ori si din ce cauza n'aru mai pute existati, atunci despre opurile aflatoare in bibliotec'a acelei'a dispune majoritatea membriloru fundatori, inse totusi pre langa urmatoarele determinatiuni. 1) Ca celu multu $\frac{1}{5}$ din acelea sa treca in proprietatea scolei confes. gr. or. din locu: 2) ca celu putienu $\frac{2}{5}$ sa treca in proprietatea gimnasiulu rom. gr. cath. din Naseudu; ier'a 3) restulu sa treca in proprietatea gimnasiulu rom. gr. or. din Bradu, tractulu Zarandului.“

Din consideratiuni catra poporulu nostru celu forte insetatu, — dara carele are si cea mai mare lipsa — de cultura si sciintia, dupa parerea mea aru fi consultu ca acesta reuniune sa se sustiena. „Asociatiunile si reuniunile nostre sa le pastramu si grigimu cu „perseverantia de feru“ si cu „sacrificiu diu inima“, ca prin ele sa putem inainta cultur'a poporulu romanu.“ — („Teleg. Rom.“ Nr. 47 din 16/28 Iuniu 1874 colon'a a 3).

Aru fi de doritu mai departe ca in tote partile pre unde locuiescu mai cu sema romani sa se intrunesca mai multe comune si sa infintiedie astfelu de reuniuni spre ameliorarea starei culturale a poporulu.

Multu on. dle Redactore! Aci in alaturare amu onore a ve tramite si statutele societatei desmentionate din Nadesiulu sasescu, decopiate din unu exemplariu aflatoriu in bibliotec'a acelei'a, pre cari — deca veti afla de bine — impreuna cu ordurile de mai susu, ve rogu sa binevoiti a le da publicitati.

Alu multu onoratu d-tale stimatoriu.

Gerasimu Lupea,
parochu rom. gr. or. Nadesiulu sasescu.

Statutele reuniunii de lectura in Nadesiu.

Partea I.

Reguli generali.

§ 1. Scopulu reuniunii este: prin procurarea de opuri literare a influentia de o parte, spre latirea culturalei

natiunali; iera de alta parte a spriginii literatur'a romanésca: primulu factoru a desvoltarei natiunali.

§ 2. Reuniunea consta din: a) membri fundatori; b) membri ordinari; c) membri ajutatori; d) membri onorari.

§ 3. Membri fundatori sunt acei individi, cari solvescu in fondulu reuniunii odata pentru totdeun'a un'a suma de douedeci si cinci floreni in valut'a austriaca; seu cari se obliga a solvi spre scopulu reuniunii 2 fl. 50 cr. v. a. pre anu, in sa totusi celu putienu in cinci ani neintreruptu.

§ 4. Membri ordinari sunt acei individi, cari se obliga a solvi in fondulu reuniunii 2 fl. 50. pre anu, in sa totusi pre unu intervalu mai putienu de 5 ani.

§ 5. Membri ajutatori sunt acei'a, cari se obliga a solvi spre scopulu reuniunii celu putienu 50 cr. v. a. pre anu.

§ 6. Membri onorari sunt acei'a pre care i va denumi adunarea generala.

Tacsele ficate in §§ 3 4 si 5, se potu solvi in bani gat'a seu in realitati; obligatiunile de statu se voru primi dupa cursulu bursei din Vien'a.

§ 8 Anulu reuniunii este anulu comunu, adeca dela 13 Ianuarie pana la finea lui Decembre; prin urmare tacsele amintite ori candu se voru solvi, voru fi valide numai pana la finea lui Decembre.

§ 9. Membri fundatori sunt obligati a solvi tacsele anticipative membri ordinari si cei ajutatori in sa in diu'a solvirei se inregistradia in catalogulu membriloru reuniunii.

§ 10. Bani incursi din tacsele membriloru si din alte oferte se folosescu exclusivu spre sporirea bibliotecei reuniunii.

§ 11. Reuniunea si resolvodia afacerile prin unu comitetu constatatoriu din 9 membri; fiindu in sa cinci din acesti'a presenti comitetulu se va considerati de completu si capace a decide.

§ 12. Acestu comitetu va consta din: 1. unu presiedinte; 2. unu bibliotecariu; 3. unu casariu si controlorulu; 4. unu notariu si unu vice notariu; 5. din cinci membri.

§ 13. Functiunea acestor membru va dura pana la finea anului, candu se voru face alegeri noue.

§ 14. Esternulu representante legalu alu reuniunii este: presiedintele acelei'a.

§ 15. Presiedintele atatu in adunarile generali a reuniunii, catu si in sediutiile comitetului conduce ordinea pertractariloru, enuncia decisiunile maioritatiei si esoperedia esecutivna acelor'a; — nesuesce a usura prosperitatea reuniunii; iera in adunarile generali va raporta despre starea acelei'a.

§ 16. Bibliotecariulu reuniunii primesce opurile cascigate pentru reuniune; le insira in registrulu respectivu si conduce manipularea bibliotecei conformu §§ 35. 36. 37. 38. 42. si 45.

§ 17. Casariulu reuniunii primesce tacsele membriloru si alte oferte; procura opurile decise prin comitetu; le lega, le inscrie in registrulu seu si apoi le preda bibliotecariulu. Despre manipularea baniloru la tota ocaziunea va da ratiociniu contr'a semnate de controlorulu; acestu ratiociniu in sa trebeu cu finea fia-carui anu publicatu in ore-carele organu publicu natiunalu.

§ 18. Notariulu reuniunii resolvodia afacerile scripturistice ale reuniunii.

§ 19. Membri comitetulu si indeplinescu mandatele fara nici o remuneratiune.

§ 20. Comitetulu arangiatu in § 12 va tiene totu la doue luni o sedintia; iera in casu de necese si mai adeseori; si va decide prin maioritate

absoluta de voturi, cari opuri sa se procure pentru reuniune, — voru fi in sa atenti ca acelea sa fia acomodate scopulu reuniunii. — Tosusi:

§ 21. Din banii incursi din tacsele membriloru, seu ori si din ce oferte, pentru reuniune nu se potu procura decatu esclusive opuri romanesci.

§ 22. Comitetulu se va nesui, ca pre langa tacsele incurse dela membri, sa afie si alte mijloce pentru sporirea cartiloru reuniunii.

(Va urmá.)

Varietati.

* Asociatiunea romaniloru brasoveni pentru sprijinirea invetiaceiloru si sodaliloru romani meseriasi va tiene adunarea sea generale Dumineca in 28 Decembre 1865 st. v. in sal'a gimnasiulu romanu la 3 ore dupa amedi.

La ordine va fi:

- raportulu comitetului;
- raportulu despre starea casei;
- alegera comisiunii pentru revidarea raportelor.
- propuneri relative la imbunatatirea starei materiale a asociatiunii
- fipsarea bugetulu pentru an. viitoriu.

Din sedinti'a comitetului, tienuta in 30 Noemvre 1875.

Bartolomeiu Baiulescu

presiedinte.

Dr. N. Popu

secret.

(†) Necrologu Aghesu Trifu parochu gr. or. in Galatiu protopresbiteratul Zlatnei de josu, in etate de 42 ani, a fericitei sele casatorii 12, si a preotiei sele 8 ani, in urma morbului de tifus la o septamana in 9 Decembre 1875, dimineti'a la 4 ore si dete sufletulu in man'a creatoriului. Inmormentarea s'a intemplatu in 11 a. curg. la carea au asistatu poporulu intregu de tota starea, si o multime din satele invecinate.

Si deca e sa vorbimu bine de mortu, aci inse nu dupa acest'a, ci fia ne permis a descoperi dupa tota dreptatea.

Parochulu A. Trifu s'au nascutu in Bait'a protop. Zarandului, unde dupa studiile sele functiona cu deplina indestulire la unele comune bisericesci ca invetiatoriu la scolele centrale ca substitutu la scolele normale si capitale din Bradu, si ca parochu in Scrofa; in urma fu alesu si infartiu de parochu in comun'a bisericesci susu mentionata, — si ieta ca abia dupa o pastorie de 5 ani se muta dintre cei vii, lasandu in celu mai tristu doliu pre multu iubita sea socie dulcii si crudii sei 6 fii orfani fara nici o mangaiere, asiá dicandu in usile omeniloru. — Durosos si tristu este pentru multu scapatat'a familie perderea lui, cari elu au fostu unu tata pre bunu si intiepleptu, si acest'a perdere ne reparabila nu se va sterge din inim'a familiei sele pre catu ea va fi in vietia nici odata, plange-lu acest'a! m'a-lu plange poporulu seu intregu cari au perdutu pre parintele lor sufletescu celu mai demnu de chiamarea sea, prin bandetiile, bunatatea si crestinatatea sea, facandu dintr'unu poporu delasatu si in parte mare demoralisatu vertosu la implinirea detorintelor seles, si carele au iubit multu curatiene si inflorirea biseriei sele, dovada suntu tote lucrurile santite bis. care suntu procurate prin staruint'a sea in acestu scurtu tempu, prin colecte si contribui de buna voia atatu dela parochienii sei, catu si dela alti daruitori; mijlocirea esarendarei uniu locu din pasiunatulu comunu pentru fondulu scolariu; nu putiena recunoscintia va fi chiaru si pentru posteritate cuartirulu preotiescu din acest'a

ta comuna, carele in prim'a linia numai zelulu lui se pote ascrie etc. etc.

Plangu nemurile pentru perderea bunului lor consangenu. Plangu-lu fratii lui in Christosu, cari confratele lor exemplaru s'au stinsu. Plangu-lu amicii si cunoscutii, cari in persona lui au perdutu pre celu mai sinceru amicu cunoscutu si vecinu bunu. —

Mortea ne indurata ne rapu pre acelu pre vertosu barbatu in cerculu seu.

Mai tote acestea potu fi reparabile, dar vai! ce va face biata familia asiá numerosa? unde-i e casa de locuitu? unde-i e subsistintia de tote dilele?

Apelandu la simtiulu crestinescu pentru ajutoriu la care multi nenorociti si ieu refugiu, — intre acesti'a cu totu dreptulu s'aru pute numerati si amarata familie a preotulu nostru A. Trifu; incredintenduse totu de odata si parintiescei consideratiuni a pre ven. consistoriu archidiecesanu.

In fine reposatulu de care ne despartiramu sa-i dicemu: Fiei tierina usiura, si memori'a eterna.

M. L.

Nr. 2883|Pen.

Concursu.

Nepotendu-se conferi unulu din stipendiele de 100 fl. din fundatiunea mogaiana, menitu pentru ascultatori la vre-o academia din patria, nici uniu concurinte: pentru acea se publica prin acest'a de nou concursu pana la 15 Ianuaru v. 1876.

Competitorii suntu provocati a-si substerne la consistoriulu archidiecesanu pana la terminulu amintitu cererile sale instruite cu atestatu de botezu, ca suntu de religionea gr. or., cu testimoniulu scolasticu despre sporiulu facutu in studii in semestrulu espiratu, apoi cu adeverintia despre cercetarea prelegeriloru in anulu acest'a precum si cu atestatu de paupertate.

Sabiu, din sedinti'a plenaria a consistoriulu archidiecesanu tienuta la 12 Decembre 1875.

Mironu Romanul m. p.

archiepiscopu si Metropolitu.

Nicolau Fratesiu m. p.

(1—3)

secretariu consistoriulu

Depuneri de capitale spre fructificare.

se primescu la institutulu subsemnatu

a) pre langa anunierea radicarei in sensulu statutelor cu 6% interese.

b) sub conditiune, de a se anuniati institutulu radicarea depuneri la trei luni inainte cu 6 1/2%.

c) sub conditiune, de a se anuniati institutulu radicarea depuneri la siese luni inainte cu 7% interese.

Cu privire la conditiunile b) si c) depunentulu are a se dechiarati in diu'a depuneri, altu cum inlocarea se va privi ca urmata sub conditiunea a).

Interesele incepu cu diu'a, care urmaza dupa diu'a depuneri, si in cetu cu diu'a premergatoria dilei, in care se radica depunerea cu acelu adausu inse, ca numai dela acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu putienu 15 dile.

La dorintia deponentulu se potu stabili in diu'a depuneri capitalulu si conditiuni speciali de esolvire, cari se insamna apoi in libelu si in cartea deponeriloru institutulu. In atare casu restituirea depuner-i urmaza dupa aceste modalitati speciali.

Depunerile tramise prin posta, pre langa comunicarea adresei deponentulu, se resolvu totu-deun'a in diu'a primirei.

Asemenea se potu efectui prin posta anuniari si radicari de capitale.

Sabiu 21 Decembre 1875.

„Albin'a“

Institutu de creditu si de economii in Sabiu.

2—4